

W styczniu 1920 r. wkroczy na teren Pomorza oddzia genera Hallera, przy czajc je na mocy postanowie traktatu wersalskiego do Polski. Okolice Osia znalaz y si w ramach utworzonego wojew zstwa pomorskiego, a ci lej w p ocnu-wschodniej cz i powiatu wieckiego. W roku 1933 w wyniku reformy administracyjnej Osie zosta siedzib gminy zbiorczej, w kt ej sk ad wesz y poza nim: Jaszcz, Brzeziny, Grabowa Buchta, Wa kowiska, ur, Miedzno, Stara Rzeka, Rada ka, Tle Wierzchy, Pruskie, ek, cki Piec, Zazdro i Laski. Jej granice przetrwa y z niewielkimi zmianami do dnia dzisiejszego, bowiem tylko cki Piec, Zazdro i Laski zosta y w okresie powojennym przy czzone do gminy liwice. W tem nowo zorganizowanej gminy zosta Ignacy Janiak, kt y pe ni t funkcj do wybuchu wojny. Obszar jej wyni 226,980 km², a zamieszkiwa o j (wg danych z 1930 r.) 6758 mieszka c, w tym 388 Niemc (9% og ludno ci), z kt ych najwi ej, bo 258 zamieszkiwa o so ectwa brzeziny (40,8%). Wg tych samych danych na terenie gminy dzia a o osiem tartak zatrudniaj cych 181 pracownik, zak ad meblarski - 20 pracownik, zak ad betoniarski - 5 pracownik, po kilka zak ad stolarskich, ko odziejskich, krawieckich, szewskich, piekarniczych, masarskich, ciesielskich, kowalskich i innych. Istnia o ponad 20 sklep kolonialnych i 10 restauracji. 15 lutego 1930 roku zosta a oficjalnie oddana do u ytku Elektrownia ur, kt a wraz z folwarkiem we Wierzchach, Osiu, Jaszczu i Grabowej Buchcie dope nia a obraz ycia gospodarczego gminy i rynku pracy. Ten ostatni okazywa si nie zawsze dostateczny, bowiem w latach 1922, 1931 i 1936 dosz o na terenie Osia do wyst pie bezrobotnych, zako zonych interwencji w adz porz dkowych. U ich podstaw le a m.in. brak mo liwo ci roz adowania problem zwi zanych z zatrudnieniem, jakie w czasach pruskich stwarza a migracja sezonowa. Lata mi zywojenne, to nie rozw ycia politycznego, spo ecznego i kulturalnego. W r organizacji politycznych prym wiod y stronnictwa narodowe i narodowa partia robotnicza, dla kt ych Osie by o ostoj. W r organizacji spo ecznych du e popularno ci cieszy o si towarzystwo powsta e i wojak, kt ego ko a istnia y w Osiu, Miedznie, Starej Rzece, ku, towarzystwa m odzie y polsko-katolickiej - Osie, ek i Miedzno. W Osiu ponadto dzia a y: towarzystwo gimnastyczne "Sok, zwi zek inwalid wojennych, "ogrek" przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, towarzystwo czyteln ludowych oraz si aj ce rodowodem czas pruskich ch y "Cecylia", "Moniuszko", "Dzwon" i "Lutnia", a od 1939 r. "Halka". Proie dzia a y te "utworzone jeszcze w czasach zaboru" plac ki ochotniczej stra y po arnej w Osiu, Miedznie i ku oraz k a rolnicze w Osiu i ku, a tak e towarzystwa rzemie lnik i towarzystwo kupc .

Tematy opracowano na podstawie Informatora turystycznego "Gmina Osie" - TMBT 1995 r. z dzia u opracowanego przez mgr Marka Miesaa . Dzia "Zasu eni i wybitni ludzie opracowa Mariusz Chudecki. Od Redakcji: Niekt e r tytu y zosta e zmienione. Zaktualizowano te zapisy w cz i "Po II wojnie wiatowej"